

Forår 2013

BRÅSTOF

MAGASINET FOR VEDVARENDEENERGI OG MILJØ

Skifergassen
skal aldrig op!

Frisørerne slås

Femern-tunnelen

123 grønne kirker
i Danmark

FOKUS: Ressourcer fra

ARKTIS

Udgivere
Vedvarende Energi og Landforeningen
Økologisk Byggeri (LØB)

Redaktionsadresse
Klosterport 4 E, 1. sal
8000 Aarhus C
Tel 86 76 04 44

tidsskrift@energi-miljo.dk

www.energi-miljo.dk
www.løb.dk
www.ve.dk

Redaktion
Børge GuldbRANDT Andersen, Claus
Christensen, Lene Kaspersen (valgt
af LØB), Lars Keller, Jan Nielsen, Lise
Nielsen, Hans Pedersen (ansv.), Randi
Pisani og Sigrid Spøelberg Vestergaard

Redaktionen afsluttet: 14/02/13
Næste nummer udkommer: 14/06/13

Vedvarende Energi arbejder for
en resource- og miljøbevidst
energiforsyning via energiebspa-
relser og anvendelse af vedvarende
energikilder.

LØB arbejder for at fremme økologisk
byggen.

Bliv medlem og støt denne udvikling!
Du kan gå ind på www.ve.dk, ringe til
Annette på 86 760 444 eller sende en
email til ve@ve.dk.

Oplag: 2.400 eksemplarer

Layout: Charlotte Hedegaard Søby

Tryk: Lasertryk

ISSN 0903-9538

Artikler i tidsskriftet afspejler
ikke nødvendigvis foreningernes
holdninger.

Gengivelse af artikler m.v. ses gerne
men med kildeangivelse.

Forside
Sådan går det næppe med skifergas-
sen i Vendsyssel. Forsidens skræmmebillede
er et foto, som alene er skabt
for at skabe debat – og for at du skal
åbne dette magasin.
Foto: Colourbox

Indhold
Dette nummers fokus på "Arktiske
ressourcer" er samlet af Hans Peder-
sen. Næste nummer sætter fokus på
"Kiberas fremtid og valget i Kenya"

Indhold

S 30-32 Fremtidens samfund

S 24-25 Skifergas

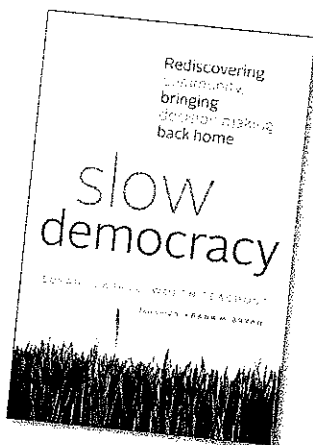
S 38-39 Selvbyggeren

S 8-17 Ændret klima i Arktis

S 36-37 Anmeldelse

S 4-6 Tunnel under Femern Bælt

S 18-19 Vedvarende energikilder

3 Leder

4 Trafikalt frilandsmuseum

Folketinget har bevilliget 40 milliarder kr. til en tunnel under Femern Bælt.

7 Kampen mod det primitive menneske

Skal det platte ressourceforbrug fortsætte? Journalisten Knud Vilby svarer.

8 Det ændrede klima i Arktis

I september satte omfanget af sommerhavis i det Arktiske Ocean ny bundrekord.

11 Mineral projekter i Grønland

I Grønland er der i øjeblikket udstedt 4 minetilladelser.

14 Det grønlandske selvstyre

Fra koloni til selvstændighed

16 Uran fra Kvanefjeld

– ja eller nej
Uddrag af debatten.

18 Et hus uden fossil energi

"Man behøver ikke at rive sit gamle hus ned og bygge et nyt superisoleret nul-energihus for at blive fri for fossile brændsler," siger Morten Victor Petersen fra Sdr. Vium.

20 Hvorfor vælger du økoverer eller konventionelle varer?

Vi tager temperaturen på danskernes indkøbsvaner.

21 Jorden er en gave

"Er jorden bare dødt stof," spørger Keld Balmer Hansen, provst i Bogense.

22 Livet går videre i Mali

I Mali er krigen noget, man kun hører om, ikke noget der påvirker dagligdagen.

24 Lad skifergassen ligge

Det mener VedvarendeEnergi.

26 KORTNYT

30 Fra sort til grøn

Kronik om meningsfuld formgivning ved rektor på Designskolen i Kolding.

33 Medlestorm om farvestoffer i Grøn Salon

Grønne frisørsaloner er lagt for had i dele af frisørbranchen.

34 Polarskib fik vindkraft i 1892

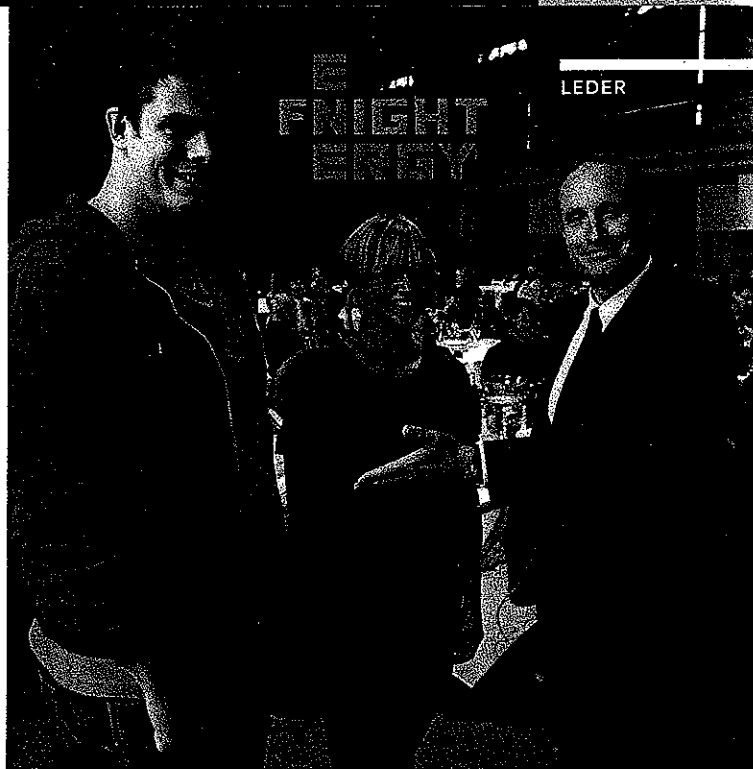
Da velen gik ned, og det elektriske lys fra vindmøllen var eneste lyskilde i vintermørket.

36 Langsomt demokrati

"Lad os snakke om det," foreslår Palle Bendsen fra NOAH i denne anmeldelse af en bog om ægte demokrati.

38 Selvbyggerens totalentreprise

Gør det hele selv på nul-energi hus i Urningmølle.

DANSK RÅSTOF BESTÅR OGSÅ AF BLOMSTEN AF DANMARKS UNGDOM. UNGENERGI FIK 1. OKTOBER 2012 ENERGIFONDENS STUDIEPRIS OVERRAKT AF KLIMA- OG ENERGIMINISTEREN. SE SIDE 29. FRA VENSTRÉ ER DET CLEMENT, NOE OG ANNE SOFIE T. ØSTERGAARD FRA UNGENERGI OG KLIMA-, ENERGI- OG BYGNINGSMINISTER MARTIN LIDEGAARD.

RÅSTOF

Magasinet har skiftet navn. Årsagen er, at energiforbruget til hver en tid hænger sammen med forbruget af de samlede ressourcer på kloden. Den hellige grav er ikke velforvaret, hvis væksten fortsætter, selv om al energi kommer fra vedvarende energikilder. En fortsat vækst vil føre til at andre råstoffer vil blive mangelvarer. Først specielle mineraler til mobiltelefoner og fosfor til den fortsatte produktion af føde og foder.

Vi vil være tro mod vores hidtidige koncentration om energibesparelser og "de flydende råstoffer," men se i øjnene at presset øges på de faste råstoffer.

Er målet at tømme klodens ressourcer så hurtigt som muligt? Eller er målet den smarte bolig, den smarte by og den intelligente livsstil.

Det store spørgsmål er: Kan væksten fortsætte i forbruget af både de flydende og faste råstoffer?

Valget står mellem dum vækst og bæredygtig brug af klodens begrænsede råstoffer.

Hans Pedersen, redaktør